
De navolging van Christus

J.G.Bulthuis

In Marcus 8:34 wordt in 't kort een heel belangrijk moment in Jezus' bediening vermeld. Nadat de Heer geruime tijd predikend door het land had rondgereisd en velen Hem volgden, riep Hij de schare en zijn discipelen tot Zich. In kernachtige bewoordingen nodigde Hij hen uit om Hem te gaan navolgen. Meteen wees Hij daarbij op enkele aspecten daarvan.

Als wij deze passage tevens nalezen in Matteüs 16:24,25, Lucas 17:33 en Johannes 12:25,26, zijn de volgende elementen te noemen: indien iemand wil – zelfverloochening – zijn leven verliezen dan wel haten in deze wereld – kruisdragen – om de wil van Jezus en zijn evangelie – het leven vinden, vernieuwen, behouden en bewaren ten eeuwig en levend.

Levend op de drempel van de eindtijd worden deze zaken opnieuw zeer aktueel voor die christenen die het grote verlangen in zich dragen om gelijkvormig te worden aan het beeld van de Zoon van God. De nodiging daartoe gaat tot allen uit. De keuze ervoor ligt in onze handen.

Vervreemding

De mens is vanaf de zondeval een andere richting ingeslagen dan God had bedoeld. Hierdoor is hij vervreemd geraakt van het leven Gods (Ef.4:18). In plaats van een leven in waarachtige gerechtigheid en heiligheid (vers 24) ontwikkelde zich een wandel in ijdelheid en verduistering van denken met als gevolg de losbandigheid (vers 17,19). Als mens te leven en te wandelen **zoals God** kon niet worden waargemaakt. Wat zou de wereld er anders hebben uitgezien, als de mens de weg Gods had weten te bewaren en te bewan-

delen. Vooral ten aanzien van levensvisie en de daaruit voortkomende wijze van leven is de verontreiniging en het verval groot. Terecht noemt God de wijsheid van deze wereld dwaas. De overleggingen van de wijzen lopen op niets uit (1 Kor.3:19,20). Door de continue inwerking der boze geesten op de mensheid is haar loop overeenkomstig hùn werking (Ef.2:1-3).

Hulp

De mens zèlf kan dit proces van verwording niet terugdraaien. De zondeval is een feit; het rijk der duisternis eveneens. Een echte oplossing kan alleen 'van buitenaf' komen, van onze goede God. Geen vlees zal kunnen roemen (1 Kor.1:29). Het is en blijft alleen *uit God, dat wij in Christus Jezus zijn, die ons van God geworden is: wijsheid, rechtvaardigheid, heiliging en verlossing* (1 Kor.1:30). Wie roemt, roeme dus alleen in de Heer!

Door Jezus' verzoenend en verlossend werk is er weer hoop voor de mens. Ieder die in Hem gelooft kan en mag opnieuw beginnen, kan en mag alsnog een aanvang maken met het ware leven dat God voor ogen staat. Wie dat gelooft, wordt dan opnieuw geboren; staat dus op uit de geestelijke dood (Ef.2:4-6) en gaat het Koninkrijk van God binnen (Joh.3:5).

Ontelbaren zijn tot nu toe deze heilsweg gegaan en werden voor eeuwig gered. Velen zullen nog volgen, zodat er een niet te tellen schare zal ontstaan uit alle volk en stammen, uit alle natiën en talen (Op.7:9a). Deze geredden vormen de '**allen**' waar God eens '**alles**' in zal worden (1 Kor.15:28c).

Nodiging

Toch is er een hogere wijze van geestelijk leven dan alleen gered zijn en als christen je tijd in het vlees uitzitten. Dat meerdere ligt besloten in Jezus' uitnodiging Hem te gaan navolgen. Het 'volgeling zijn' reikt verder dan alleen een gered en geliefd kind van God zijn. Het is echter een vrije zaak om daarvoor te kiezen.

Daarom begint de Heer zijn oproep met "**indien iemand wil**". Er is geen dwang of een zogenaamd 'heilig moeten' in het evangelie der heerlijkheid. Indien iemand wil luidt Jezus' woord. Men mag er voor kiezen, zonder voorselectie of voorwaarden vooraf. Hij

Jezus is Heer

riep/roept allen tot Zich en deed/doet zijn aanbod. Hier blijkt tevens uit dat navolging mogelijk en haalbaar is. Het is geen ijdel hopen of een utopie. Allen die erop ingaan, worden met blijdschap door Hem aanvaard, worden serieus genomen en in de gelegenheid gesteld met Hem mee te gaan. "*Indien iemand achter Mij wil komen...*", een wonderlijke realiteit.

Zijn leven is navolgbaar! Velen zullen op Jezus' nodiging ingaan. Hij zal hen met vaste hand leiden en tot heerlijkheid brengen (Hebr.2:10). Is uw hart voor deze weg al brandende in u, geliefde lezers?

Wie ervoor kiest om Jezus na te volgen, dient goed te beseffen dat **Hij** de Leidsman is, de Heer. Dat betekent volledige gehoorzaamheid aan zijn leiding en wil. **Hij** heeft het dan voortaan alleen voor 't zeggen. Jezus zèlf heeft ten opzichte van de Vader ook zo gewandeld en ons zijn leven als voorbeeld nagelaten. Hij sprak slechts wat Hij de Vader hoorde spreken en deed slechts wat Hij de Vader zag doen (Joh.5:19; 12:50b). Het was zijn lust, zijn spijze om de wil van God te doen (Joh.4:34). Zonder enige vorm van weerspanning onderwierp Hij Zich aan diens wil (Jes.50:5). Zijn oor hield Hij onafgebroken open voor het spreken van zijn Vader. Als een leerling liet Hij Zich onderrichten (Jes.50:4b).

Hij vat deze houding samen met de woorden: *Ik zoek niet mijn wil, doch de wil van Hem, die Mij gezonden heeft* (Joh.5:30b). Steeds viel Hij terug op wat de Vader Hem **gebood** en handelde dienovereenkomstig (Joh.14:31). Hij wilde dat de wereld dit wist, opdat de Vader geëerd zou worden. Om Hem ging het uiteindelijk, om diens eer en verheerlijking (Joh.8:49).

Indien wij Jezus navolgen, zal deze gezindheid eveneens bepalend moeten zijn voor onze houding. "Wat Hij u ook zegt, doet dat!" zei Maria tegen de bedienden op de bruiloft te Kana. Jezus is Heer. Hij maakt dus voortaan de zaken uit. Hij bepaalt het. De volgeling geeft de **leiding** over zijn leven bewust uit handen om Christus als heer te dienen (Kol.3:24b), *om als slaven van Christus de wil van God van harte te doen* (Ef.6:6b). De verantwoordelijkheid om zó te leven in zijn hele doen en laten,

Heiligen

draagt de mens echter zelf.

Heiligt de Christus in uw harten als Here, schrijft Petrus ons (1 Petr.3:15a). Dat heiligen is geheel apart stellen van, een aparte plaats en positie schenken aan de Christus in je hart. Hem de alleenheerschappij van je leven in handen geven. Hem alleen op de troon van je hart laten zetelen. Je zó aan Hem onderwerpen dat Hij alleen de zaak uit maakt. Zo wordt het woord vervuld dat zegt: *Alles en in allen is Christus* (Kol.3:11b), en: *de gemeente vervuld met Hem, die alles in allen volmaakt* (Ef.1:23).

De Heer wordt dan de toonzetting van je persoonlijkheid en leven. Hij zal onze levensbron dienen te zijn (Ps.36:10). Daartoe zullen wij ons steeds weer opnieuw oriënteren op Hem alleen. Dat steeds weer willen, ervoor kiezen en het uitwerken. Zijn wil in ons leven veilig stellen en voorrang verlenen. Je maakt je dus willens en wetens totaal afhankelijk van Jezus alleen.

Verootmoediging

Indien Jezus de Heer van ons leven mag zijn, de alleenheerschappij over ons mag hebben en als enige Koning op de troon van ons hart mag zetelen, heeft dat tot gevolg dat wij terugtreden. Of Hij òf wij; geen twee kapitels op ons levenschip. Dat vraagt ware verootmoediging, onderwerping, *vernederig onder de machtige hand Gods* (1 Petr.5:6). Voor sommigen is het daarom de hoogste tijd van hun 'troontje' af te komen. Ook de religieuze hoogmoed van 'wij zijn en hebben het' in te leveren. De taaie zelfhandhaving staken en kapituleren voor de enige echte Heer van het leven. Het eigenzinnige 'zèlf-weten-willen-doen' onder de inwerking van de weerspannige geesten opgeven en breken met deze duistere vijanden en instelling.

De strijd om de heerschappij is al heel oud (Jes.14:13, 14). Satan en zijn boze geesten zijn er nog steeds op uit om die te winnen, en dat notabene met de medewerking van de mens. Zullen wij ons voor hun karretje laten spannen? Neen, en nooit! Maar dan vraagt dat van ons een definitieve breuk met die geestelijke vijanden en een afleggen van hun houding en werking; een halt toeroepen aan enigerlei medeplichtigheid.

Ontlediging

*God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade (Jac.4:6b). Spreuken 15:33 leert ons dat ootmoed aan de eer vooraf gaat. Ootmoed is nederige onderdanigheid aan God. Zaken als overgave, gewilligheid, voegzaamheid, gehoorzaamheid en onderworpenheid zijn er in besloten. Ze vormen **dè** basishouding van de volgelingen van Christus.*

Een tweede noodzaak om Jezus te kunnen volgen is het **afstand doen van al wat we hebben**. Anders kunnen wij zijn discipelen niet zijn (Luc.14:33). Dat '**al**' doelt in eerste instantie op ons bezit aan meningen en visies over menselijk leven, gedrag en leefwijze. Als Jezus Heer is, zal Hij dat voortaan mogen bepalen. Onze (eigen)wijsheid is dwaasheid voor God. Onze overleggingen lopen immers op niets uit. De Heer heeft ons zijn evangelie geschonken als een gezonde leer, d.w.z. een leer die de mens gezond maakt in zijn bestaansvorm en levenswandel (Tit.2:1). We waren immers allen vervreemd van een leven als mens in de gestalte Gods. Wij moeten dus weer gezond gemaakt worden. Dat is slechts mogelijk door het evangelie van het Koninkrijk der hemelen waarmee de Heer door de Geest werkt. Door het 'komen van Jezus in ons vlees' (2 Joh:7) zal de mens naar zijn uiteindelijke bestemming toegroeien die God tevoren bedacht had. *Deze komst van Jezus Christus in het vlees* is de ware en enige leer van Christus, waarin wij blijven (2 Joh:9).

Ook hier geldt weer de regel 'Hij of wij'. Welke levensfilosofie heeft het in ons leven voor 't zeggen? Ons antwoord is duidelijk: alleen die van Jezus Christus. Dus dienen de volgelingen alles aan eigen inzicht en mening aangaande het leven in te leveren. Zij laden zich slechts met de woorden van Jezus die geest en leven zijn (Joh.6:63b). Alleen Hij geeft het ware hemelbrood.

Elke volgeling zal in deze zaak tot een 'nulpunt' in zijn leven dienen te komen. Het gaat er immers om te gaan *leven door de Zoon gelijk de Zoon door de Vader leeft* (Joh.6:57). Dan moet alles ingeleverd worden aan eigen rijkdom van levenskennis en verruild worden met Jezus' wijsheid en visie. Dat is arm van geest worden ten aanzien van alles wat het 'men' van deze wereld ervan vindt, om rijk te worden in God.

Voorbeelden

Het evangelie voor volgelingen is radikaal. Hun kapitulatie voor Jezus totaal. Wanneer zij afstand menen te doen van al hun werelds-geestelijke, religieuze en materiële goederen, kan de Heer soms dieper doorprikken en nog verborgen bezittingen aanwijzen die in de weg staan.

Enkele voorbeelden daarvan worden vermeld in Matteüs 19:16-26 en Lucas 9:57-62. De rijke jongeling kwam nog één ding te kort (Luc.18:22) om een volmaakte volgeling van Jezus te kunnen worden (Mat.19:21a). Dat was zijn stoffelijk bezit en zijn geld. Voor de anderen de ouder-kindverhouding en familierelaties. De belangen van de mens gingen bij hen dus voor boven die van de Christus en diens weg.

Welke zaken zitten diep in ons nog 'vast'? Onze vrees en schaamte voor het evangelie? *Wie zich voor Mij en voor mijn woorden schaamt in dit overspelig en zondig geslacht...* (Marc.8:38). Onze eigenbelangen, onze rechten en eisen? Misschien ook het geld? Eer van mensen, of soms een nog onopgelost probleem? Vul maar in... Indien iemand achter Jezus wil komen, dan verloochene hij/zij zichzelf, verootmoedige zich en ontledige zich van deze dingen. Hij legt ze af en breekt waar nodig met de machten der duisternis die deze obstakels geplaatst willen houden.

Kruisigen

Een duidelijk voorbeeld van ontlediging is de apostel Paulus. Hij schrijft over zichzelf: *Ik acht zelfs alles schande.....om zijnentwil heb ik dit alles prijsgegeven.....opdat ik Christus moge winnen* (Fil.3:8). Van deze wereld heeft hij niets nodig aan stoffelijk gewin en aan zogenaamde geestelijke rijkdommen van het menselijk denken buiten Christus. Daaronder vallen ook de zogenaamde religieuze goederen die eerder besproken zijn in de Studiebladen 68-69-70. Ook heeft hij elke behoefte en noodzaak om voor die wereld te leven – zoals mensen behagen, haar eer zoeken, mee willen tellen, e.d. – opgegeven. Hij vat dat samen met de woorden: *Het kruis van onze Here Jezus Christus door wie de wereld mij gekruisigd is en ik der wereld* (Gal.6:14b).

Kruisdragen

Hij leeft niet meer door zichzelf vanuit eigen kunnen en weten, maar door wat de Heer in hem wil en werkt (Fil.2:13). Hij oriënteert zich geheel op Jezus en diens woord. Hij laat zich leiden door de heilige Geest (Rom.8:14). En dit alles door persoonlijk geloof. *Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, (dat is), niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij...* (Gal.2:20). Zijn 'ik' is op zich niet dood of verdwenen (iets wat vrome geesten willen doen geloven), maar zijn wedergeboren en verlost 'ik' heeft zich volledig afhankelijk gemaakt van Jezus. Zonder Hem wilde hij en kon hij niets doen (Joh.15:5b). Navolging van Christus is inclusief deze kruisiging zoals Paulus het invulde. Het is de uitwerking van *'je leven in deze wereld verliezen dan wel haten'*.

Wie Jezus in geest en in waarheid navolgt, wordt geheel anders (Ef.4:20). Dat valt op, zowel binnen als buiten de gemeente. De reactie van sommigen is voorspelbaar, aangezien de Heer het voorzegt heeft. *En gij zult door allen gehaat worden om mijns naams wil* (Mat.10:22a). In Johannes 15:18-25 spreekt Jezus daar uitvoeriger over. Mensen en machten, op direkte of indirecte wijze, stellen zich tegenover de navolgers van Christus als vijanden op. Dat komt omdat zij de Vader niet kennen. Vooral zijn liefde niet. *Wie niet liefheeft, kent God niet, want God is liefde* (1 Joh.4:8). De verdrukking, nood, tegenwerking, verwerping en vervolging die hierdoor ontstaan, zijn als een kruis op de schouders van Jezus' volgelingen. Hierin volgen zij ook hun Meester na (Joh.15:20).

Doordat deze wereld in het boze ligt en haar werken boos zijn overeenkomstig de overste van de macht der lucht, *moeten wij door vele verdrukkingen het Koninkrijk Gods binnengaan* (Hand.14:22b). We staan naar de inwendige mens toch al buiten deze wereld, omdat we er niet van zijn. Dan mag het in onze wandel openlijk blijken. Het woord 'getuige' is in het grieks identiek aan 'martelaar'.

De Hebreënschrijver merkt terecht op dat, indien wij tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, wij zijn smaad zullen dragen (Hebr.13:13). Die legerplaats is zowel de

Volgen

zondige wereld als het babelse christendom. Jezus is daarin niet te vinden. Hij is geheel anders. Daarom haat die wereld Hem en allen die haar verloochenen om tot Hem te gaan (Joh.15:18,19). Dit kruisdragen is onontkoombaar (Luc.17:1). Vandaar dat de Heer er zo duidelijk over gesproken heeft, opdat zijn navolgers er niet door ten val zullen komen (Joh.16:1). In alle beproevingen echter *zal Hij voor de uitkomst zorgen, zodat zij ertegen bestand zijn* (1 Kor.10:13).

De navolging van Christus is het door persoonlijk geloof volgen van een Persoon, Jezus Christus. Het is niet een achternalopen van mensen. Geen fan-zijn van een of ander idool, een godsman, prediker of voorganger. Ook geen aanhanger zijn van een religieus stelsel of systeem. Zelfs niet van een gemeente of van leerstellingen. Jezus zegt overduidelijk: *hij kome achter Mij en volg **Mij***.

Dat volgen van Hem is een leven leiden met de volgende kenmerken: liefhebben (1 Joh.4:7), wandelen in heiligheid (1 Petr.1:15,16), opstellen in nederigheid en zachtmoedigheid (Mat.11:29a), handelen in gerechtigheid (Mat.5:20) en dienen (Mat.20:26-28). Het is een gelovig en gehoorzaam uitwerken van het Jezusleven in de dagelijkse praktijk. Het is de ontwikkeling van de vrucht des Geestes (Gal.5:22). Het is een zich verenigen met zijn gezindheid. Het is een behartigen van zijn belangen. Het is een vorm van leven die Hij ons toonde en in ons over wil brengen. Het is Hem in je laten leven en je daaraan overgeven. Het is de vervulling van *Christus die ons leven is* (Kol.3:4b).

Het volgen van Jezus is slechts mogelijk in een voortdurende gemeenschap met Hem, onder zijn leiding door heilige Geest. Het is haalbaar door diens werkende levenskracht in ons. Dit alles vraagt een onafgebroken gericht zijn op Jezus. Hem observeren en bestuderen in de bijbel. Een leren luisteren naar zijn stem en leiding in ons binnenste.

Leren

De navolging ontwikkelt zich gedurende een jarenlang leerproces. Het is een op school gaan en stage lopen bij de Heer zelf. Daarin hebben de ambten, de gemeente en de leerstukken een onmisbare maar ondergeschikte

plaats. Het één sluit het ander dus niet uit, maar dient wel in een gezonde verhouding met elkaar te staan. Het levende en sprekende woord van de Heer is primair voor ons, de leerstellingen zijn secundair maar zeker noodzakelijk. De persoonlijke leiding van Hem over ons leven dient eveneens op de eerste plaats te staan, advies en (bege)leiding van anderen staan op de tweede plaats maar zijn eveneens nodig.

Hierbij zal een ieder erop toe zien dat Jezus' werk in ons en de hulp van derden uit de gemeente nooit tegenover elkaar gesteld worden. Dus nooit een "ik heb met de gemeente niks te maken want de Heer leidt me". Maar ook nooit de gemeente tot je (af)god maken en zelf geen omgang met de levende Heer kennen. Er is alles aan gelegen om beide uitersten – de Heer en de ander – te voorkomen en beiden in een gezonde harmonie te verenigen.

Dit kan echt tot stand komen door te blijven werken aan de band des vredes (Ef.4:3), door elkaar in zuivere nederigheid te aanvaarden (Rom.15:7) en met elkaar zich te onderwerpen aan de Christus. Voor leidinggevenden gelden de woorden uit 1 Petrus 5:2,3, voor leidingontvangenden die uit Hebreëen 13:17. Indien hieraan iets hapert, loopt onze vorming vertraging en schade op.

Het is onze bede dat de rijkdom van Gods genade voorzien zal, opdat allen die Hem liefhebben in staat gesteld zullen worden de Christus na te volgen in geest en in waarheid.